

TABULKA 5 | Přehled proměnných hodnocených ve vztahu k dosažené úrovni dovedností žáků ve vybraných tématech environmentální výchovy

Proměnná	Úroveň	Charakteristika faktoru
Status žáka se SVP	Žák	Proměnná nabývající dvou hodnot: (1) žák se statutem žáka se SVP; (2) žák bez statusu žáka se SVP
Studovaný obor žáka	Žák	Proměnná nabývající dvou hodnot: (1) obor kategorie K (gymnaziální obory); (2) obor kategorie C (základní škola)
Pohlaví žáka	Žák	Proměnná nabývající dvou hodnot: (1) dívka; (2) chlapec
Účast žáka ve školním environmentálně založeném kroužku/klubu	Žák	Proměnná nabývající dvou hodnot: (1) ano; (2) ne
Účast žáka na vícedenním programu o přírodě a životním prostředí	Žák	Proměnná nabývající dvou hodnot: (1) ano; (2) ne
Účast žáka v organizaci pro děti a mládež	Žák	Proměnná nabývající tří hodnot: (1) účast v organizaci s blízkým vztahem k environmentální problematice (typ 1); (2) účast v jiné organizaci (typ 2); (3) bez účasti v organizaci
Vnímání klimatické změny žákem	Žák	Proměnná nabývající hodnot skóre faktoru konstruovaného z otázek vyjadřujících míru souhlasu žáků s tvrzeními týkajícími se jejich vnímání existence, nepříznivých dopadů a obav spojených s klimatickou změnou (bližší viz podkapitola 3.5.1)
Skutečné a potenciální environmentálně založené chování žáka	Žák	Proměnná nabývající hodnot skóre faktoru konstruovaného z otázek vyjadřujících míru souhlasu žáků s tvrzeními týkajícími se jejich skutečného a potenciálního chování v environmentálně založených situacích (bližší viz podkapitola 3.5.2)
Vztah žáka k místu bydliště	Žák	Proměnná nabývající hodnot skóre faktoru konstruovaného z otázek vyjadřujících míru souhlasu žáků s tvrzeními týkajícími se jejich vztahu k místu bydliště (bližší viz podkapitola 3.5.3)
Průběh realizace environmentální výchovy (výuky) – pohled žáka	Žák	Proměnná nabývající hodnot skóre faktoru konstruovaného z otázek vyjadřujících míru souhlasu žáků s tvrzeními týkajícími se průběhu realizace environmentální výchovy ve škole (bližší viz podkapitola 3.4)
Kvalita podmínek a průběhu realizace environmentální výchovy (výuky)	Škola	Proměnná nabývající hodnot skóre faktoru konstruovaného z proměnných charakterizujících podmínky a průběh realizace environmentální výchovy ve školách (bližší viz podkapitola 3.3)
Zřizovatel školy	Škola	Proměnná nabývající dvou hodnot: (1) veřejný zřizovatel; (2) neveřejný, tj. soukromý a církevní zřizovatel
Velikost školy	Škola	Proměnná odpovídající počtu žáků 2. stupně základní školy
Kraj školy	Škola	Proměnná odpovídající kraji, v němž je škola umístěna (14 kategorií odpovědí včetně území hlavního města Prahy jako referenční hodnoty)
Lokalizace školy ²³	Škola	Proměnná nabývající pěti hodnot: (1) jádrové oblasti největších měst s více než 90 tisíci obyvateli – referenční hodnota; (2) jádrové oblasti měst s 10 až 90 tisíci obyvateli; (3) obce s počtem obyvatel 3 až 10 tisíc; (4) suburbánní obce; a (5) venkovské obce s počtem obyvatel nižším než 3 tisíce obyvatel
Socioekonomické znevýhodnění lokality školy	Škola	Proměnná odpovídající indexu socioekonomických charakteristik lokality školy, které zahrnují několik socioekonomických proměnných na úrovni základních sídelních jednotek a na úrovni obce (např. vzdělanostní struktura, úroveň nezaměstnanosti, sociální vyloučení, exekuce, vyplácené sociální příspěvky) a které se vztahují k různým rokům v závislosti na dostupnosti dat, zohledněny jsou i prostorové interakce sousedních územních jednotek

Významná část rozptylu hodnot dosažené úspěšnosti žáků v testu je dána rozdíly mezi školami (hodnota vnitřního koeficientu korelace (ICC) je 0,22). Podobně jako v jiných šetřeních klesá hodnota tohoto koeficientu (0,15) při zahrnutí vlivu studovaného oboru žáka ve výpočtu, tj. při zohlednění odchodu početné skupiny žáků s velmi dobrými vzdělávacími výsledky na víceletá gymnázia.

²³ Vymezení území vychází z dat ČŠÚ a dále dat prezentovaných v OUŘEDNÍČEK, M., ŠPAČKOVÁ, P., KLSÁK, A. (2018). Metodika sledování rozsahu rezidenční suburbanizace. 5. verze. Praha: Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, Urbánní a regionální laboratoř. Dostupné na: <<http://urrlab.cz/>>.